

**PAŃSTWOWA WYŻSZA SZKOŁA ZAWODOWA
im. Angelusa Silesiusa w Wałbrzychu**

REKTOR

SR.021.12.2019

**Zarządzenie 12/2019
z dnia 26 lutego 2019 r.**

**w sprawie wprowadzenia Zasad postępowania w przypadkach wystąpienia
bezpośredniego zagrożenia dla zdrowia lub życia osób przebywających na terenie
Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. Angelusa Silesiusa w Wałbrzychu**

Na podstawie art. 23 ust.1, art. 51 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. 2018 poz. 1668), w związku z § 2 pkt 2 lit. a rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 30 października 2018r. w sprawie sposobu zapewnienia w uczelni bezpiecznych i higienicznych warunków pracy i kształcenia (Dz.U. 2018 poz. 2090) zarządzam, co następuje:

§ 1

Wprowadza się Zasady postępowania w przypadkach wystąpienia bezpośredniego zagrożenia dla zdrowia lub życia osób przebywających na terenie Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. Angelusa Silesiusa w Wałbrzychu, które stanowią **załącznik nr 1** do niniejszego Zarządzenia.

§ 2

Zobowiązuje się kierowników jednostek organizacyjnych uczelni do zapoznania podległych pracowników z treścią Zasad, o których mowa w § 1 niniejszego Zarządzenia.

§ 3

Zobowiązuje się kierowników jednostek organizacyjnych uczelni do egzekwowania od podległych pracowników zapisów Instrukcji, o których mowa w § 1 niniejszego Zarządzenia.

§ 4

Zobowiązuje się Kierownika Działu Administracji do umieszczenia Zasad, o których mowa w § 1 niniejszego Zarządzenia w widocznych miejscach, w budynkach PWSZ AS w Wałbrzychu oraz udostępnienia tych Zasad na stronie internetowej PWSZ AS w Wałbrzychu.

§ 5

Nadzór nad realizacją przedmiotowego Zarządzenia powierza się Kierownikowi Działu Administracji PWSZ AS w Wałbrzychu.

§ 6

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

**ZASADY POSTĘPOWANIA W PRZYPADKACH WYSTĄPIENIA BEZPOŚREDNIEGO
ZAGROŻENIA DLA ZDROWIA LUB ŻYCIA OSÓB PRZEBYWAJĄCYCH
NA TERENIE PAŃSTWOWEJ WYŻSZEJ SZKOŁY ZAWODOWEJ
IM. ANGELUSA SILESIUSA W WAŁBRZYCHU**

ZAGROŻENIE to sytuacja lub stan, które komuś zagrażają lub w których ktoś czuje się zagrożony. Zagrożeniem może być również ktoś, kto stwarza powyższy stan lub sytuację.

ZASADY OGÓLNE:

W przypadku możliwości wystąpienia zagrożenia dla zdrowia lub życia Rektor lub osoba bezpośrednio zastępująca Rektora jest obowiązany:

- niezwłocznie poinformować studentów/pracowników o tych zagrożeniach oraz podjąć działania w celu zapewnienia im odpowiedniej ochrony;
- niezwłocznie dostarczyć studentom/pracownikom instrukcje umożliwiające, w przypadku wystąpienia bezpośredniego zagrożenia, przerwanie nauki/pracy i oddalenie się z miejsca zagrożenia w miejsce bezpieczne.

W razie wystąpienia bezpośredniego zagrożenia dla zdrowia lub życia Rektor lub osoba bezpośrednio zastępująca Rektora jest obowiązany:

- przerwać prowadzenie zajęć/wstrzymać pracę i wydać studentom/pracownikom polecenie oddalenia się w miejsce bezpieczne;
- do czasu usunięcia zagrożenia nie wydawać polecenia wznowienia nauki/pracy.

Pracodawca jest obowiązany umożliwić pracownikom, w przypadku wystąpienia bezpośredniego zagrożenia dla ich zdrowia lub życia albo dla zdrowia lub życia innych osób, podjęcie działań w celu uniknięcia niebezpieczeństwa – nawet bez porozumienia z przełożonym – na miarę ich wiedzy i dostępnych środków technicznych. Pracownicy, którzy podjęli działania, o których mowa wyżej, nie mogą ponosić jakichkolwiek niekorzystnych konsekwencji tych działań, pod warunkiem że nie zaniedbali swoich obowiązków.

ZIDENTYFIKOWANE KLUCZOWE ZAGROŻENIA DLA ZDROWIA LUB ŻYCIA:

- pożar;
- porażenie prądem elektrycznym;
- substancje chemiczne;
- katastrofa budowlana;
- podejrzana przesyłka;
- zamach terrorystyczny.

ZASADY POSTĘPOWANIA:

I. Pożar

- Próbuj gasić pożar w zarodku, używając wody, gaśnic, koców gaśniczych; nigdy nie gaś wodą urządzeń elektrycznych.

- Nie próbuj gasić ognia, którego nie jesteś w stanie opanować.
- Opuszczając miejsce przebywania zabierz ze sobą wszystkich zagrożonych (pomóż zwłaszcza osobom starszym i niepełnosprawnym) oraz (jeśli to możliwe) najważniejsze dokumenty, etc.
- Postaraj się wyłączyć dopływ gazu i energii, nie otwieraj okien.
- Drzwi zamknij na klamkę – nie zamykaj ich na zamek.
- Powiadom, w miarę możliwości, wszystkie osoby przebywające w strefie zagrożenia oraz wezwij Straż Pożarną.
- Pałący się tłuszcz lub ogień powstały w pomieszczeniach kuchennych stołówki uczelnianej gaś środkiem gaśniczym (gaśnicą) przeznaczonym do tej grupy pożarów – litera F na gaśnicy.
- Gdy zapaliło się twoje ubranie – nie biegnij, spowoduje to tylko zwiększenie płomienia – połóż się na ziemi i obracaj/turlaj się do chwili zduszenia ognia.
- Nie dopuść do odcięcia przez pożar drogi wyjścia ze strefy zagrożenia.
- W przypadku odcięcia drogi wyjścia udaj się do pomieszczenia posiadającego okno lub balkon usytuowanego jak najdalej od pożaru.
- Zabierz ze sobą, jeśli to możliwe, mokry koc; zamknij za sobą drzwi do innych pomieszczeń (nie zamykaj ich na klucz); wzywaj pomoc przez okno lub z balkonu wymachując jasną tkaniną (jest widoczna).
- W przypadku silnego wzrostu temperatury i zadymienia połóż się na balkonie albo pod oknem i szczelnie okryj się kocem (lub innym okryciem).
- Gdy usłyszysz sygnał pożaru (np. dźwięk czujnika dymu) należy przystąpić do ewakuacji; zbadaj drzwi zanim je otworzysz – jeżeli drzwi są zimne, wyjdź zachowując ostrożność.
- Dym i gorące powietrze unoszą się do góry – czystsze i chłodniejsze powietrze jest na dole! – przemieszczaj się więc przy podłodze.
- Zakryj usta i nos gęstą, zmoczoną w wodzie tkaniną.
- Osłoń się, w miarę możliwości, czymś trudno zapalnym.
- Poruszaj się wzdłuż ścian, by nie stracić orientacji, co do kierunku ruchu.
- Jeżeli drzwi są gorące, uciekaj, jeśli możesz przez okno.
- Podporządkuj się kierującemu akcją ewakuacyjną.

II. Porażenie prądem elektrycznym

Porażenie prądem elektrycznym może doprowadzić do zakłócenia pracy układu nerwowego, poparzenia, spalenia części tkanek, skurczu mięśni, trudności w oddychaniu, utraty przytomności, zaburzeń pracy serca lub śmierci. Przy porażeniach prądem elektrycznym uszkodzenia organów wewnętrznych są zwykle większe niż obrażenia zewnętrzne. Niekontrolowane skurcze mięśni nie pozwalają na oderwanie się od źródła prądu. Wielkość uszkodzeń zależy od czasu oddziaływania prądu na organizm. Dlatego bardzo ważne jest natychmiastowe uwolnienie porażonego spod działania prądu elektrycznego. Dlatego:

- Dbaj o stan instalacji elektrycznej – nie naprawiaj jej samodzielnie jeśli nie masz wiedzy i doświadczenia w tym zakresie.
- Stosuj tylko atestowane aparaty i urządzenia.

- Używaj narzędzi, maszyn i urządzeń elektrycznych zgodnie z instrukcją oraz ich przeznaczeniem.
- Nie włączaj urządzeń wymagających uziemienia ochronnego do gniazdek zasilających nie posiadających uziemienia.
- Nie zbliżaj się do uszkodzonych przewodów, słupów lub stacji transformatorowych wysokiego napięcia będących pod napięciem (może wystąpić napięcie krokowe lub powstać łuk elektryczny nawet na odległość kilku metrów).
- Podejmując się ratowania ofiary porażenia, należy zachować dużą ostrożność, aby samemu nie ulec porażeniu.
- W pierwszej kolejności jak najszybciej odetnij ofiarę od źródła prądu - wyłącz bezpieczniki, a następnie wyjmij z gniazdka wtyczkę urządzenia elektrycznego, które spowodowało porażenie. Zrób to za pomocą drewnianego lub plastikowego kija od szczotki (pod żadnym pozorem nie używaj metalowych lub miedzianych przedmiotów, ponieważ przewodzą prąd). Dopiero wtedy możesz podejść do ofiary.
- Do czasu przybycia karetki udziel poszkodowanemu pomocy:
 - jeśli jest przytomny i nie wymaga pilnej interwencji na miejscu, czekaj na karetkę,
 - jeśli jest nieprzytomny, ale oddycha, krążenie jest zachowane i jednocześnie można wykluczyć uraz kręgosłupa i wstrząs, ułóż go w pozycji bocznej ustalonej,
 - jeżeli poszkodowany nie oddycha, wykonaj sztuczne oddychanie i, jeśli zachodzi taka potrzeba, masaż serca,
 - jeśli stwierdzisz objawy wstrząsu (blada, zimna skóra, która jest złana potem, poszkodowanym wstrząsają dreszcze, ma przyspieszone tętno) ułóż poszkodowanego w pozycji przeciwwstrząsowej - na plecach, z uniesionymi nogami.
- Jeśli do porażenia doszło na wolnym powietrzu, np. wskutek zerwania sieci elektrycznej, w pierwszej kolejności zadbaj o swoje bezpieczeństwo i nie podchodź do elementów linii przesyłowej na odległość mniejszą niż 5 m, ponieważ elektryczność przenoszona wilgotną ziemią oraz powietrzem i możesz ulec porażeniu.
- Jeśli znajdujesz się w strefie ryzyka, nie stawaj na ziemi, tylko, jeśli jest taka możliwość, na suchej desce lub na czymś drewnianym albo gumowym.
- Pomoc należy ograniczyć do powiadomienia pogotowia ratunkowego. Przy zgłaszaniu wypadku należy poinformować, że dotyczy on porażenia prądem wysokiego napięcia.

III. Substancje chemiczne

- Jeżeli usłyszałeś sygnał ostrzegawczy lub komunikat o zagrożeniu chemicznym, a jesteś poza budynkiem:
 - udaj się do najbliższego budynku,
 - jeśli to możliwe poruszaj się prostopadle do kierunku wiatru,
 - w miarę możliwości chroń drogi oddechowe np. oddychając przez chusteczkę do nosa, ubranie lub inny materiał,
 - zostaw odzież wierzchnią i obuwie przed budynkiem.
- Jeżeli usłyszałeś sygnał ostrzegawczy lub komunikat o zagrożeniu chemicznym, a jesteś w budynku (wewnątrz budynku toksyczne opary mają mniejsze stężenie):
 - zamknij wszystkie okna i drzwi,

- wyłącz wentylację i klimatyzację,
- uszczelnij otwory wokół drzwi i okien,
- zaklej wszystkie otwory i kanały,
- gdy miałeś kontakt z niebezpiecznymi substancjami nie dotykaj ust i oczu, umyj się pod prysznicem, a jeśli to jest niemożliwe umyj pod bieżącą wodą ręce, twarz,
- jeżeli podejrzewasz, że gaz albo szkodliwe opary dostają się do środka, oddychaj płytko przez wilgotne ubranie lub inny materiał.

Podczas niebezpiecznego zdarzenia z substancjami chemicznymi:

- Jeśli jesteś w strefie bezpośredniego zagrożenia poza budynkiem:
 - unikaj kontaktu z jakimikolwiek podejrzanymi substancjami i przedmiotami – nie dotykaj i nie wążaj ich,
 - chroń swoje drogi oddechowe – oddychaj płytko przez ubranie lub inny materiał,
 - staraj się oddalić od niebezpiecznego obszaru najszybciej jak to możliwe.
- Jeśli jesteś w strefie bezpośredniego zagrożenia w budynku:
 - unikaj kontaktu z jakimikolwiek podejrzanymi substancjami i przedmiotami – nie dotykaj i nie wążaj ich,
 - zamknij okna,
 - wyłącz wentylatory i klimatyzację,
 - opuść pomieszczenie zamykając za sobą drzwi,
 - chroń swoje drogi oddechowe - oddychaj płytko przez ubranie lub ręcznik,
 - staraj się oddalić od niebezpiecznego obszaru najszybciej jak to możliwe.

Niezwłocznie należy wezwać służby ratunkowe – STRAŻ POŻARNĄ, informując o rodzaju zagrożenia.

IV. Katastrofa budowlana

- Niezwłocznie powiadom Straż Pożarną, Policję lub Pogotowie Ratunkowe.
- Oddal się jak najszybciej z miejsca zdarzenia, gdy jest podejrzenie wycieku niebezpiecznej substancji lub wybuchu.
- Gdy nie ma groźby pożaru lub wybuchu, udziel pomocy poszkodowanym.
- Stosuj się do poleceń służb ratowniczych.
- Opuszczając zagrożony budynek, jeśli to możliwe:
 - wyłącz instalację gazową, elektryczną, wodociągową,
 - zabierz ze sobą ważne dokumenty,
 - zadbaj o to, aby budynek opuścili wszystkie osoby, które w nim przebywają,
 - przy opuszczaniu budynku zachowaj szczególną ostrożność,
 - gdy nie możesz opuścić budynku drzwiami wyjściowymi, jeśli to możliwe, wyjdź przez okno.
- Gdy nie masz możliwości opuszczenia budynku wywieś w oknie dobrze widoczną tkaninę, jako znak dla ratowników, że potrzebujesz pomocy.
- Gdy jesteś unieruchomiony (przysypany):
 - jeśli masz nieograniczony dostęp do świeżego powietrza – nawołuj pomocy, w innym przypadku przede wszystkim oszczędzaj tlen,
 - jeżeli masz telefon komórkowy – użyj go w celu wezwania pomocy,

- stukaj w różne elementy (najlepiej metalowe) dając znać ratownikom o swojej obecności i położeniu,
- zaznaczenie miejsca moczem ułatwi wytropienie cię przez psy ratownicze,
- oszczędzaj siły i zachowaj spokój.
- Po opuszczeniu budynku:
 - nie utrudniaj pracy ratownikom;
 - powiadom kierującego działaniem ratowniczym (służbie ratowniczej/ratownikom) o osobach, które zostały jeszcze w pomieszczeniach budynku, oraz o osobach, które aktualnie i na pewno przebywają poza budynkiem;
 - jeśli posiadasz informacje pomocne w akcji ratowniczej, przekaż je niezwłocznie kierującemu działaniem ratowniczym (służbie ratowniczej/ ratownikom);
 - udaj się na wskazane przez służby ratownicze miejsce; nie wracaj na miejsce katastrofy;
 - nie wchodź do uszkodzonego wypadkiem budynku bez zezwolenia inspekcji nadzoru budowlanego, która określi czy takie wejście jest bezpieczne;
 - jeżeli doznałeś obrażeń (jesteś ranny), zgłoś się do punktu pomocy medycznej (nie opuszczaj miejsca zdarzenia bez przebadania przez lekarza, ponieważ skutki mogą się ujawnić dopiero po kilku godzinach);
- Jeśli katastrofie budowlanej towarzyszy pożar postępuj tak, jak w czasie pożaru.

V. Podejrzana przesyłka

- W przypadku podejrzanego przesyłki zwróć uwagę na:
 - grubość większą niż 3 mm,
 - wagę od 40 do 220 g,
 - zbyt duży ciężar jak na swój rozmiar,
 - zniekształconą powierzchnię,
 - fakt skierowania przesyłki nieznanego nadawcy bezpośrednio do danej osoby, np. z dopiskiem „do rąk własnych” lub „otwierać osobiście przez adresata”,
 - zbyt dużą wartość naklejonych znaczków,
 - nieznanego nadawcę,
 - mocne opakowanie,
 - słyszalny metaliczny dźwięk podczas poruszania listem,
 - tłuste plamy na kopercie lub opakowaniu,
 - zapach migdałów, marcepana, myszy, chemikaliów,
 - małe otwory/nakłucia w kopercie lub opakowaniu,
 - wystające odcinki drutów lub klamerek,
 - uszkodzenie przesyłki.
- Jeśli otrzymasz podejrzaną przesyłkę nie dotykaj jej.
- Przesyłki nie wolno otwierać, ścisnąć ani deformować.
- Jeśli wzięłeś już ją do ręki to odłóż delikatnie kładąc na gładkiej powierzchni.
- Oddal się na odległość minimum 10 m, a w przypadku pomieszczenia po prostu je opuść.
- Bezzwłocznie powiadom Policję.
- Po przybyciu właściwych służb stosuj się bezwzględnie do ich zaleceń.

Przesyłka z podejrzaną zawartością w formie płynnej lub stałej (proszek, pył, galareta, piana, itp.). Jeśli otrzymałeś podejrzaną przesyłkę:

- Nie dotykaj jej.
- Przesyłki nie wolno otwierać ani wachać.
- Zamknij okna, wyłącz systemy wentylacji i klimatyzacji by nie powodować ruchu powietrza w pomieszczeniu.
- Jeśli podejrzana przesyłka jest uszkodzona przykryj ją delikatnie.
- Opuść pomieszczenie zamykając je tak, aby nikt nie wszedł.
- Powiadom Policję.
- Umyj dokładnie ręce.
- Nie jedz, nie pij, nie pal papierosów.
- Jeśli możesz, ustal osoby, które miały kontakt z przesyłką – zgromadź je w jednym pomieszczeniu i zadbaj, aby się z nikim nie kontaktowały do czasu przybycia służb.
- Po przybyciu właściwych służb stosuj się bezwzględnie do ich poleceń.

VI. **Zamach terrorystyczny**

- Jeżeli usłyszałeś strzały w miejscu gdzie się znajdujesz – nie uciekaj, przyjmij, jeżeli to możliwe pozycję leżącą za najbliższą osłoną.
- Staraj się unikać dłuższego kontaktu wzrokowego z terrorystą – to wzbudza agresję.
- Nie odwracaj się tyłem do terrorysty.
- Wykonuj polecenia terrorystów, nie dyskutuj z nimi – odpowiadaj po dłuższym namyśle.
- Nie stawiaj oporu.
- Nie wykonuj poleceń terrorystów w sposób gwałtowny.
- Staraj się zwrócić uwagę napastników na fakt, że mają do czynienia z konkretnymi ludźmi – człowiekiem (personifikacja).
- Staraj się zachować spokój, znajdź postawę pośrednią między agresją, pasywnością i uległością.
- Nie zwracaj na siebie uwagi terrorystów (poprzez np. dyskusowanie, częste zadawanie pytań, gwałtowne ruchy, obelgi, obraźliwe zwroty).
- Pytaj zawsze o pozwolenie np. pójścia do toalety, wstania, otwarcia torby.
- Na żądanie terrorystów oddaj im przedmioty osobiste.
- Jeżeli jest to możliwe usuń/wyrzuć niepostrzeżenie oznaki zajmowanej pozycji zawodowej, które mogą spowodować agresję u terrorystów.
- Stawiaj sobie drobne cele (np. uzyskanie od terrorystów wody, posiłku, opatrunku, możliwość skorzystania z toalety, udzielenie pomocy innej osobie), realizuj je i wyznaczaj kolejne.
- Stawiaj sobie przysłane cele – co będziesz robił po uwolnieniu, uzasadniające wolę przeżycia.
- Staraj się utrzymywać sprawność fizyczną i umysłową – myśl pozytywnie.
- Staraj się dbać o higienę osobistą.
- Pamiętaj, wśród innych zakładników może być osoba współpracująca z terrorystami.
- Nie ujawniaj własnych obaw i innych słabych punktów – kontroluj swoje reakcje.
- Nie blokuj drogi ucieczki terrorystów.

- Staraj się zapamiętać jak najwięcej szczegółów dotyczących porywaczy i otoczenia – może to pomóc organom ścigania w dalszych działaniach.
- Nie uciekaj z miejsca zdarzenia, nie wykonuj gwałtownych ruchów – możesz zostać uznany za terrorystę.
- Połóż się na podłodze, spróbuj znaleźć najbliższą osłonę, trzymaj ręce z otwartymi dłońmi najlepiej na wysokości głowy.
- Nie próbuj pomagać, nie atakuj terrorystów.
- Słuchaj poleceń i instrukcji grupy antyterrorystycznej, poddawaj się jej działaniu, nawet jeżeli będą gwałtowne i nie zabieraj czasu zadawaniem pytań lub dyskusją.
- Nie trzymaj oczu w przypadku użycia granatów łzawiących.
- Po wydaniu polecenia wyjścia – opuść pomieszczenie jak najszybciej, nie zatrzymuj się na przykład w celu zabrania rzeczy osobistych.
- Odpowiadaj na pytania funkcjonariusza (przedstaw się i odpowiedz jak znalazłeś się na miejscu zamachu), bądź jednak przygotowany na traktowanie ciebie jako potencjalnego terrorysty dopóki twoja tożsamość nie zostanie potwierdzona.

Nr telefonu alarmowego na terenie PWSZ AS w Wałbrzychu, na który należy zgłaszać informacje o zagrożeniach:

- w godzinach 7:30 – 15:30: 74 6419219
- w pozostałych godzinach: 74 6419209 lub 74 6419258

Adres poczty elektronicznej, na który należy zgłaszać informacje o zagrożeniach:

mlubczynski@pwsz.com.pl

Osoba, która dokonała zgłoszenia o zagrożeniach, proszona jest o wypełnienie i podpisanie formularza informacyjnego dot. zagrożenia oraz przekazanie go w formie papierowej, w terminie 3 dni od dnia zgłoszenia zagrożenia do Działu Administracji PWSZ AS w Wałbrzychu pokój 301 w budynku przy ul. Zamkowej 4. Formularz stanowi załącznika nr 1 do przedmiotowych Zasad i jest dostępny w wersji elektronicznej na stronie internetowej Uczelni, w zakładce „Przepisy BHP”.

Wałbrzych, dnia _____r.

**INFORMACJA O ZGŁOSZONYM LUB STWIERDZONYM ZAGROŻENIU
DLA ZDROWIA LUB ŻYCIA OSÓB PRZEBYWAJĄCYCH NA TERENIE
PWSZ AS W WAŁBRZYCHU ***

RODZAJ ZAGROŻENIA:

(należy określić; np. pożar, porażenie prądem elektrycznym, substancje chemiczne, katastrofa budowlana, podejrzana przesyłka, zamach terrorystyczny, etc.)

MIEJSCE ZAGROŻENIA:

(należy określić; np. budynek Tatry, parter, po prawej stronie lady recepcyjnej)

DATA ZGŁOSZENIA LUB STWIERDZENIA ZAGROŻENIA:

FORMA ZGŁOSZENIA ZAGROŻENIA:

(należy określić: telefonicznie, elektronicznie – email)

OSOBA ZGŁASZAJĄCA ZAGROŻENIE:

(imię, nazwisko zgłaszającego, miejsce pracy, w przypadku studentów rok i kierunek studiów)

**SPOSÓB USUNIĘCIA LUB PODJĘCIA DZIAŁAŃ ZAPOBIEGAJĄCYCH
ZAGROŻENIU:**

(należy szczegółowo określić rodzaj podjętych działań lub sposób usunięcia zagrożenia; np. ewakuacja osób, zawiadomienie służb ratunkowych, etc.)

(czytelny podpis przekazującego Informację)

* Informację należy przekazać w formie papierowej Kierownikowi Działu Administracji PWSZ AS w Wałbrzychu, w terminie do 3 dni od dnia zgłoszenia zagrożenia.